

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/41/2019
Identifikačné číslo spisu: 8117212552
Dátum vydania rozhodnutia: 10.12.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8117212552.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Ivicy Čelkovej v spore žalobcu Sociálna poisťovňa, so sídlom 29. augusta 8 a 10, 813 63 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 30 807 484, proti žalovanému I & R KONKURZY A REŠTRUKTURALIZÁCIE, k. s., so sídlom Šoltésovej 2, 811 08 Bratislava, IČO: 36 865 265, zastúpenému IKRÉNYI & REHÁK, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 2, 811 08 Bratislava, IČO: 36 854 808, správca úpadcu FLEXOGRAFIK s.r.o. v konkurze, so sídlom Osloboditeľov 654/25, 059 35 Batizovce, IČO: 31 732 887, o určenie právneho dôvodu a výšky popretých pohľadávok proti podstate, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 7CoKR/7/2018-176 z 18. decembra 2018, takto

rozhodol:

I. Dovolací súd návrh žalobcu, aby do konania na jeho miesto vstúpila spoločnosť Slovenská konsolidačná a.s., so sídlom Cintorínska 21, Bratislava, IČO 35 776 005 z a m i e t a .

II. Dovolanie žalovaného z a m i e t a .

III. Žalobca m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 2Cbi/13/2017-118 z 10. apríla 2018 určil, že pohľadávka žalobcu Sociálna poisťovňa so sídlom v Bratislave, IČO: 30 807 484, Ul. 29 augusta 8-10, 813 63 Bratislava, prihlásená ako pohľadávka proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. k/ ZoKR vo výške 4.748,12 € v konkurznom konaní sp. zn. 1K/48/2016 sa na základe právneho dôvodu a výšky považuje za zistenú. Súčasne rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie poukázal na ustanovenia §§ 231 ods. 1 písm. a/, 231 ods. 1 písm. f/, 143 ods. 2, 152, 169 zákona č. 431/2002 Z.z. a §§ 87 ods. 2 písm. k/, 87 ods. 1, 2, 7, 8 zák. č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej aj „ZoKR“). Vychádzajúc z obsahu spisu považoval zásielku, obsahujúcu originál podanej žaloby, za elektronicky doručenú súdu včas v súlade s ustanovením § 87 ods. 8 ZoKR.

3. Konštatoval, že zákonné ustanovenie § 87 ZoKR vymedzuje podmienky, ktoré musia byť obligatórne splnené, aby bolo možné pohľadávku považovať za pohľadávku proti podstate. Pre posúdenie právnej otázky, či pohľadávka vznikla pred vyhlásením konkurzu je potrebné zistiť, kedy uplatnené poistné vzniklo. Jedným z rozhodujúcich kritérií pre zaradenie pohľadávky medzi pohľadávky proti podstate je čas jej vzniku a to bez ohľadu na jej splatnosť. Okamih vzniku pohľadávky a termín jej splatnosti nie je možné stotožňovať a tieto časové momenty je potrebné navzájom odlišovať a nezamieňať. Poukázal na to, že ZoKR pritom rozlišuje dve skupiny pohľadávok. Jednou sú pohľadávky, ktoré vznikli do vyhlásenia konkurzu a uplatňujú sa prihláškou podľa ustanovenia § 28 ZoKR a druhou sú pohľadávky, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu v súvislosti so správou a speňažovaním majetku a ďalšie v zákone uvedené pohľadávky, medzi nimi napríklad aj dane, poplatky, clá, poistné na zdravotné a sociálne poistenie, ktoré sa uplatňujú u správcu v zmysle ustanovenia § 87 ZoKR. Pre ich rozlišovanie je rozhodujúci deň vyhlásenia konkurzu.

4. V prípade uplatneného nároku teda musel súd zohľadniť osobitosť prihlásenej pohľadávky a jej charakter, vyplývajúci zo zákona o sociálnom poistení (lex specialis aj vo vzťahu k ZoKR), najmä fakt, že vzťah Sociálna poisťovňa - zamestnávateľ nie je záväzkovým vzťahom dlžníka a veriteľa, ale ide o verejnoprávny vzťah, založený na zákonom oprávnení Sociálnej poisťovne na poistné a zákonnej povinnosti zamestnávateľa poistné zaplatiť a odviesť, čomu zodpovedá aj dôvodná argumentácia žalobcu, že zamestnávateľ sa nemôže stať dlžníkom skôr, než mu vznikne povinnosť zaplatiť a odviesť poistné, teda skôr než na základe mesačných výkazov o vyplatených mzdách a výkazoch poistného sa nestane zrejším, za ktorého zamestnanca a v akej výške je zamestnávateľ povinný platiť a odviesť jednotlivé druhy poistného. Ako vyplýva z predložených listín úpadca bol ku dňu vyhlásenia konkurzu 10. januára 2017 a aj po tomto dátume vedený v Sociálnej poisťovni naďalej ako zamestnávateľ s povinnosťou predložiť mesačný výkaz poistného na sociálne poistenie v zákonnej lehote a v lehote splatnosti predmetnú sumu aj uhradiť. Mesačný výkaz dlžného poistného a príspevkov bol úpadcom ako zamestnávateľom predložený až po vyhlásení konkurzu dňa 18. januára 2017, pričom ako to žalobca preukázal zoznamom zamestnancov úpadcu aj v tom čase svojich zamestnancov úpadca aktívne zamestnával, prideloval im prácu, vyplatil mzdy, teda prevádzkoval podnik, preto je zřejmé, že ide o pohľadávku súvisiacu s prevádzkovaním podniku v konkurze a teda o pohľadávku proti podstate, pričom deň 16. januára 2017 sa považuje za moment vzniku pohľadávky Sociálnej poisťovne za záujmové obdobie 12/2016. Preto žalobca v zmysle osobitného právneho predpisu zákona o sociálnom poistení až po predložení mesačného výkazu mohol predpísať poistné na konkrétnu sumu u dlžníka a túto si aj uplatniť. Argumentáciu žalovaného, že prípadné nepredloženie by malo za následok to, že by pohľadávka na poistnom voči zamestnávateľovi ad absurdum nikdy nevznikla, považoval za nedôvodnú, nakoľko podľa § 144 ods. 2 ZoSP, ak zamestnávateľ na výzvu Sociálnej poisťovne nepredloží podklady (ale až po lehote splatnosti, ktorú si určuje individuálne zamestnávateľ podľa § 143 ods. 2 ZoSP) potrebné na zistenie správnej sumy poistného, Sociálna poisťovňa môže predpísať poistné na základe dokladov zamestnávateľa za predchádzajúce obdobie alebo na základe dokladov iného zamestnávateľa s činnosťou obdobného charakteru, a teda takáto skutočnosť by mala vplyv iba na možnú spornosť výšky nároku a nie, aj na jej základ. Po vyhodnotení dokazovania preto súd v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami dospel súd k záveru, že uplatnený nárok žalobcu je nárokom proti podstate, podľa § 89 ZoKR a preto rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

5. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 7CoKR/7/2018-176 z 18. decembra 2018, rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a žalobcovi priznal voči žalovanému plnú náhradu trov odvolacieho konania.

6. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že si žalobca v konkurznom konaní úpadcu uplatnil priznanie pohľadávky proti podstate podľa ust. § 87 ods. 2 písm. k) ZoKR vo výške 4.748,12 eur, predstavujúcu nezaplatené splatné poistné za 12/2016, splatné dňa 16. januára 2017, na základe mesačného výkazu poistného a príspevkov predloženého dňa 18. januára 2017, a následne opravného mesačného výkazu poistného a príspevkov predloženého dňa 09. februára 2017 po vyhlásení konkurzu, ktorej dôvodnosť žalovaný ako správca neuznal, nakoľko pohľadávka za obdobie 12/2016 sa týka

poistného a príspevkov na sociálne poistenie za obdobie mesiaca december 2016, konkurz bol vyhlásený až dňa 10. januára 2017, teda pohľadávka žalobcu preukázateľne vznikla v období pred vyhlásením konkurzu, a teda správcom bola posúdená ako pohľadávka, ktorá sa do konkurzu prihlasuje prihláškou pohľadávky podľa § 28 ZoKR.

7. V súvislosti s námietkou žalovaného, že sociálne poistenie vzniká a zaniká podľa § 20 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení vznikom a zánikom pracovného pomeru, z čoho odvodil aj vznik a zánik povinnosti platiť sociálne poistenie a následne aj vznik pohľadávky na poistnom, odvolací súd poukázal na to, že žalovaný zrejme nerozlišuje medzi vznikom a zánikom povinného sociálneho poistenia podľa § 20 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. ako právneho vzťahu medzi poisteným - fyzickou osobou - v danom prípade zamestnancom a poisťovňou a právnym vzťahom medzi platiteľom poistného a poisťovňou, pričom platiteľom poistného je jednak zamestnávateľ zamestnanca ako aj samotný zamestnanec (okrem poistného na úrazové poistenie). Podľa § 141 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. za zamestnanca však odvádza poistné zamestnávateľ, ktorý aj vykonáva zo mzdy zamestnanca zákonom predpísané zrážky na jednotlivé zákonom stanovené druhy poistenia, ak je ich zamestnanec povinný platiť.

8. Odvolací súd zdôraznil, že povinnosť zamestnávateľa platiť poistné a stanoviť jeho výšku (ako zamestnávateľ zamestnanca - poisteného i ako zamestnávateľ pri úrazovom poistení) a odvieť poistné za zamestnanca je povinnosťou, ktorá sa viaže nielen na existenciu vzniku a zániku samotného pracovného pomeru, ale aj na okolnosti podmieňujúce vznik nároku na mzdu, jej výšku a osobný status zamestnanca ako platiteľa poistného (napr. či sa nejedná o starobného dôchodcu, na ktorého sa zákonné poistenie pre prípad invalidity nevzťahuje, alebo osobu v stave práceneschopnosti).

9. Poistné je zamestnávateľ povinný odvieť v sumách uvedených vo výkaze poistného, ktorý je súhrnom všetkých odvodov poistného zaťažujúcich mzdy všetkých zamestnancov (jednotlivo i v súhrne) za príslušné mesačné obdobie v lehotách stanovených zákonom. Poistné, ktoré platí a odvádza zamestnávateľ, je splatné v deň určený na výplatu príjmov, ktoré sú vymeriavacím základom zamestnanca. Podľa § 142 ods. 1 zákona poistné sa platí na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici za kalendárny mesiac pozadu, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Zamestnávateľ sa teda nemôže stať dlžníkom poisťovne skôr, než mu vznikne povinnosť zaplatiť a odvieť poistné, teda skôr, než sa na základe mesačných výkazov o vyplatených mzdách a výkazov poistného nestane zrejým, za ktorého zamestnanca a v akej výške je zamestnávateľ povinný platiť a odvieť jednotlivé druhy poistného.

11. Vyslovil názor, že vznik a zánik pohľadávky poisťovne voči zamestnávateľovi je možné posudzovať len na základe ustanovení zák. č. 461/2003 Z.z., t. j. na základe tých ustanovení zákona, ktoré zamestnávateľovi ukládajú povinnosť platiť (zaplatiť) a odvieť poistné v zákonom stanovenom čase a výške.

12. Záverom odvolací súd uviedol, že predmetnom sporu bola uplatnená pohľadávka žalobcu za mesiac december 2016, ktorá vznikla titulom neuhradeného poistného na sociálne poistenie podľa príslušného mesačného výkazu poistného, ktorý bol poisťovní úpadcom, ako zamestnávateľom, predložený dňa 18. januára 2017 a následne opravného mesačného výkazu poistného a príspevkov predloženého dňa 9. februára 2017, a to za obdobie mesiaca december 2016. Žalobca sa teda nepochybne o výške poistného na sociálne poistenie dozvedel až na základe predloženého mesačného výkazu zamestnávateľa, nakoľko zamestnávateľ si určil lehotu splatnosti poistného k 16. januáru 2017. Až po predložení mesačného výkazu poistného mohol žalobca predpísať poistné na konkrétnu sumu u dlžníka a túto si aj uplatniť, nakoľko až na základe predloženého mesačného výkazu má žalobca právo od platiteľa poistného žiadať konkrétne plnenie. V prejednávanej veci bol vyhlásený konkurz dňa 10. januára 2017, pričom mesačný výkaz dlžného poistného a príspevkov bol úpadcom ako zamestnávateľom predložený poisťovni až po vyhlásení konkurzu 18. januára 2017, a preto záverom konštatoval, že v danom prípade sa jedná o pohľadávku proti podstate. Odvolací súd sa taktiež stotožnil s argumentáciou súdu prvej inštancie, že

predmetná pohľadávka súvisí s prevádzkovaním podniku počas konkurzu.

13. Z uvedených dôvodov, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP), vrátane výroku o trovách konania, aj keď mal pochybnosti o správnosti tohto rozhodnutia súdu prvej inštancie, pretože jeho úlohou bolo rozhodnúť len o nároku na náhradu trov konania (§ 262 ods. 1 CSP) a nezaoberať sa ich výškou, pretože to je predmetom konania podľa § 262 ods. 2 CSP. Poukázal na to, že žalobca odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie nepodal, a preto pri rešpektovaní zákazu zmeny k horšiemu v neprospech žalovaného ako odvolateľa (zákaz reformatio in peius), odvolací súd potvrdil aj tento výrok napadnutého rozsudku.

14. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu 100%.

15. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, prípustnosť ktorého odôvodnil ustanovením § 420 písm. f/ CSP ako aj ustanovením § 421 ods. 1 písm. b/ CSP uvádzajúc, že neidentifikoval žiadne rozhodnutie dovolacieho súdu, ktorým by bola predmetná otázka vyriešená. V dovolaní uviedol, že si žalobca podaním zo dňa 23. marca 2017 uplatnil ako pohľadávku proti podstate v zmysle ustanovenia § 87 ods. 2 písm. k/ ZoKR nezaplatené poistné za obdobie mesiaca december 2016 v celkovej výške 4.748,12 €. Keďže účinky vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu nastali v súlade s ustanovením § 23 ods. 1 v spojení s § 199 ods. 9 ZoKR dňom 11. januárom 2017 žalovaný, ako správca úpadcu, podaním zo dňa 26. apríla 2017 oznámil žalobcovi neuznanie ním uplatneného nároku ako pohľadávky proti podstate s odôvodnením, že nárok vznikol žalobcovi preukázateľne v období pred vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu. Medzi účastníkmi predmetného súdneho konania zostal sporný výlučne okamih vzniku nároku (pohľadávky) žalobcu, ktorý bol v danom prípade rozhodný pri posudzovaní nároku žalobcu ako pohľadávky proti podstate podľa kritéria času ako jedného z kritérií pre zaradenie pohľadávky proti podstate. Úlohou súdov oboch inštancií bolo zodpovedať najmä právne otázky, ktorým okamihom vzniká pohľadávka Sociálnej poisťovne titulom poistného odvádzaného zamestnávateľom za zamestnanca za príslušný kalendárny mesiac, ktorým okamihom vzniká táto pohľadávka z pohľadu (pre účely) insolvenčného konania podľa zák. č. 7/2005 Z.z. (najmä konkurzné a reštrukturalizačné konanie) a či pohľadávka žalobcu titulom poistného odvádzaného zamestnávateľom (úpadcom) za zamestnanca za príslušný kalendárny mesiac (december 2016) vzniká pred vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu teda pred 11. januárom 2017. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) uviedol, že na daný prípad nemožno aplikovať rozsudok NS SR sp. zn. 1Sžo/37/2014 zo dňa 27. októbra 2015, nakoľko boli uplatnené nároky za obdobie mesiacov január až marec 2013, pričom konkurzné konanie bolo vyhlásené už dňom 29.01.2013, obdobie nie je aplikovateľný na prejednávanú vec ani rozsudok NS SR sp. zn. 3Obdo/9/2017 z 27. septembra 2017, v ktorom súd posudzoval tiež pohľadávky, ktoré preukázateľne vznikli po vyhlásení konkurzu a za neaplikovateľný označil aj rozsudok NS SR sp. zn. 4Sž/5/2011 zo dňa 28. júna 2012, predmetom ktorého bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne, bez posudzovania charakteru pohľadávky v zmysle ZoKR, či spôsobu jej prihlasovania v konkurznom konaní. V súvislosti s uvedenými rozhodnutiami NS SR zdôraznil, že v čase ich rozhodovania absentovala explicitná právna úprava vzniku pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu v zmysle ustanovenia § 120 ods. 2 in fine ZoKR. Súdom obidvoch inštancií vytyka, že sa s jeho námietkami a s aplikáciou ustanovenia § 120 ods. 2 ZoKR nevyporiadali. Odvolaciemu súdu ako aj súdu prvej inštancie vytykal nesprávne posúdenie okamihu vzniku nároku žalobcu, ktorý mal podľa záveru súdov vzniknúť až po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu a tak naplňať charakter pohľadávky proti podstate v zmysle ustanovenia § 87 ZoKR. Výslovil názor, že s ohľadom na absenciu úpravy vzniku nároku žalobcu v zákone č. 461/2003 Z.z. (ďalej aj „ZoSP“) mali súde obidvoch inštancií pri posudzovaní nároku žalobcu, najmä okamihu jeho vzniku, vrátane postavenia v konkurznom konaní, aplikovať ako správnu normu zákon č. 7/2005 Z.z. V súvislosti s tým poukázal na § 120 ods. 2 in fine ZoKR, ako aj dôvodovú správu k zákonu č. 377/2016 Z.z., ktorým sa novelizovalo ustanovenie § 120 ods. 2 ZoKR. Za nesprávne označil závery súdov

obidvoch inšancií založené na nesprávnej právnej domnienke, že zamestnávateľ sa nemôže stať dlžníkom skôr, než mu vznikne povinnosť zaplatiť a odvieť poisťné, teda skôr, než na základe mesačných výkazov o vyplatených mzdách a výkazoch poisťného sa nestane zrejším, za ktorého zamestnanca a v akej výške je zamestnávateľ povinný platiť a odvieť jednotlivé druhy poisťného. Dovolateľ vyslovil názor, že primárnym predpokladom pre zrazenie a odvod poisťného zamestnávateľom zamestnanca t. j. pre vznik pohľadávky Sociálnej poisťovne titulom poisťného odvádzaného zamestnávateľom za zamestnanca, je len vykonanie pracovnej činnosti zamestnancom pre zamestnávateľa a uplynutie času - skončenie záujmového obdobia, pričom z pohľadu sociálneho poistenia sa jedná o kalendárny mesiac (§ 142 ods. 1 ZoSP). Žalovaný konštatoval, že predložením výkazov o vyplatených mzdách a výkazoch poisťného zamestnávateľ výlučne len deklaruje mzdový nárok zamestnanca a výšku poisťného, ktorú z tohto mzdového nároku zrazil a odvieť do Sociálnej poisťovne, a to bez ohľadu na to, či a kedy sa o tom Sociálna poisťovňa dozvie. Uzavrel, že z uvedeného vyplýva, že zamestnávateľ je tak oprávnený zraziť a odvieť (plniť) poisťné ako pohľadávku Sociálnej poisťovne a súčasne aj predložiť mesačný výkaz o vyplatených mzdách a výkazoch poisťného už aj prvý deň po uplynutí záujmového obdobia (kalendárneho mesiaca), keď vie presne identifikovať, aký nárok na poisťné Sociálnej poisťovni vznikol. Na podporu správnosti svojich tvrdení poukázal na rozsudok Okresného súdu Nitra zo dňa 16. februára 2012 sp. zn. 27Cbi/20/2010, Krajského súdu v Trnave z 30. septembra 2014 sp. zn. 21CoKR/14/2013. Poukázal na to, že ZoKR nevytvára osobitné postavenie záväzkov vzniknutých z verejnoprávneho vzťahu a záväzkov zo súkromnoprávneho vzťahu, z dôvodu ktorého označil záver súdu prvej inštancie, že ZoSP je vo vzťahu k ZoKR lex specialis za nesprávny. Zdôraznil, že v ustanovení § 87 ZoKR sú jasne stanovené kritériá pre určenie pohľadávky proti podstate a len tie pohľadávky (vrátane pohľadávok subjektov verejného práva, teda aj Sociálnej poisťovne), ktoré spĺňajú všetky zákonom stanovené kritériá, a to kritérium časové a kritérium vecné, možno považovať za pohľadávky proti podstate. Záverom dovolateľ uviedol, že ako o pohľadávke proti podstate by bolo možné hovoriť výlučne len o čistej mzde zamestnancov úpadcu za kalendárny mesiac január 2017, v žiadnom prípade nie však o čistej mzde zamestnancov úpadcu za kalendárny mesiac december 2016. Potom by odporovalo ustanoveniu § 6 ZoKR, aby druhá časť hrubej mzdy zamestnancov úpadcu v podobe dane zo závislej činnosti a poisťného na rozdiel od čistej mzdy zamestnancov úpadcu mala charakter pohľadávok proti podstate tak, ako im bol priznaný súdom oboch inšancií v prejednávanej veci. Dovolateľ označil rozsudok, napadnutý dovolaním, aj za postihnutý vadou podľa § 420 písm. f/ CSP, ktorú identifikoval v dvoch nastolených právnych otázkach, aplikácie § 120 ods. 2 ZoKR na zistený skutkový stav a rozdielny právny osud hrubej mzdy (čistá mzda nie je pohľadávkou proti podstate a odvody sú pohľadávkou proti podstate) zamestnanca úpadcu za mesiac december 2016 (§ 87 ZoKR), vyriešenie ktorých bolo nevyhnutné pre účely náležitého právneho posúdenia veci, a s ktorými sa súdy v odôvodnení rozhodnutia nevyporiadali.

16. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie odmietnuť. Uviedol, že rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Sžso/5/2011 z 28. júna 2012 a sp. zn. 1Sžso/37/2014 z 27. októbra 2015 sú dostatočným zjednocovacím právnym výkladom pre ďalšie rozhodnutie v súdnej praxi a dokonca aj na obdobie poisťného na sociálne poistenie za mesiace pred mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz ako je tomu v tejto právnej veci. Poukázal aj na ďalšie rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1CoKR/20/2018 zo dňa 25. septembra 2015, v ktorom tiež krajský súd uznal mesiace 7/2016, 8/2016, 9/2016, 10/2016 za pohľadávku proti podstate v konkurze úpadcu sp. zn. 8K/31/2016, pričom bol konkurz vyhlásený 9. augusta 2016. Odvolací súd v tomto rozhodnutí konštatoval, že medzi

zamestnancom a úpadcom ako zamestnávateľom vznikol samostatný právny vzťah založený pracovnou zmluvou a z tohto osobitného pracovnoprávneho vzťahu vznikajú nároky na mzdu a iné nároky, medzi Sociálnou poisťovňou a zamestnávateľom je verejnoprávny vzťah, z ktorého vyplynula požiadavka titulom neuhradenia bežného poistného do vyhlásenia konkurzu a po vyhlásení konkurzu. Žalobca poukázal na to, že odvolací súd v uvedenom rozhodnutí vyhodnotil, že poistné za júl 2016 splatné 31. augusta 2016 a za august 2016 splatné dňa 30. septembra 2016 je nárokom, ktorý vznikol po vyhlásení konkurzu (konkurz bol vyhlásený 9. augusta 2016). Záverom žalobca opätovne zdôraznil, že zamestnanec nemôže odviesť zrazené poistné z hrubej mzdy či vymeriavacieho základu, dokiaľ nie je splatná jeho čistá mzda, až týmto okamihom sa považuje zrážka zo mzdy zamestnanca za zrazenú, preto splatnosť tejto pohľadávky nie je možné posunúť podľa § 46 ods. 1 ZoKR. V súvislosti s ustanovením § 120 ods. 2 in fine žalobca uviedol, že je ustanovením pre reštrukturalizačné konanie a poukázal na temporálne ustanovenie v závere zák. č. 7/2005 Z.z. Zdôraznil, že uvedené ustanovenie je účinné až od 1. marca 2017, konkurz bol vyhlásený 10. januára 2017 a podľa § 206 ods. 1 ZoKR konania začaté pred účinnosťou tohto zákona sa dokončia podľa predpisov účinných do dňa účinnosti tohto zákona. Uzavrel, že vzhľadom na uvedené toto ustanovenie nie je možné aplikovať na toto konkurzné konanie.

17. Žalovaný v ďalšom vyjadrení zo dňa 20. mája 2019 konštatoval, že rozhodnutie na ktoré poukazoval žalobca (rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Obdo/9/2017, sp. zn. 1Sžso/37/2014 a sp. zn. 4Sžso/5/2011 ako aj nález ÚS SR sp. zn. II. ÚS 19/2016 zo dňa 15. júna 2016) nie sú aplikovateľné na prejednávajúcu právnu vec. Ďalej poukázal na protichodnosť záverov všeobecných súdov v rámci riešenia nastolených právnych otázok. V súvislosti s opatrením MF SR, ktoré stanovuje podrobnosti o postupoch účtovania a účtovnej osnove pre Sociálnu poisťovňu poukázal na to, že ide o právnu normu nižšej právnej sily a tiež na pravidlá určené zák. č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve, podľa ktorých zamestnávateľ (úpadca) účtuje o pohľadávke Sociálnej poisťovne ako o svojom záväzku vo svojom účtovníctve vždy v mesiaci, s ktorým tento záväzok reálne, časovo a vecne súvisí, teda v prípade hrubej mzdy, pozostávajúcej z čistej mzdy a odvodov na daň a do poisťovni za činnosti vykonávané zamestnancami, účtuje vždy v mesiaci, v ktorom bola činnosť (práca) zamestnancami aj reálne vykonávaná, teda v danom prípade o hrubej mzde z činnosti zamestnancov vykonanej v mesiaci 12/2016, účtuje zamestnávateľ v mesiaci 12/2016, nie v inom a teda ani v mesiaci nasledujúcom.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej aj „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávnenou osobou, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpenou v súlade s ust. § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a contrario) najskôr skúmal, či je dovolanie prípustné.

19. Písomným podaním zo dňa 27. júna 2019 v spojení s podaním zo dňa 10. marca 2020 navrhol žalobca, aby na jeho miesto vstúpila spoločnosť Slovenská konsolidačná a.s., so sídlom Bratislava, Cintorínska 21 tvrdiac, že na túto spoločnosť bola postúpená pohľadávka voči spoločnosti FLEXOGRAFIK, s.r.o. Batizovce, ktorá je predmetom tohto incidenčného konania. Súčasťou tohto podania bol súhlas spoločnosti Slovenská konsolidačná a.s., aby do konania vstúpila na miesto pôvodného žalobcu. Postúpenie pohľadávky žalobca preukazoval fotokópiou ním a Slovenskou konsolidačnou a.s. uzatvorenou zmluvou o postúpení pohľadávok č. BA-292288/2019, uzatvorenou dňa 26. apríla 2019, dodatkom č. 1 z 30. júna 2019 a výpisom z prílohy č. 1 k dodatku č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok č. BA-292288/2019.

20. Podľa § 80 ods. 1 CSP ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže žalobca navrhnúť, aby do konania na jeho miesto alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli.

21. Podľa § 80 ods. 2 CSP súd vyhovie návrhu podľa odseku 1 ak sa preukáže, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinností, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto žalobcu. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované.

22. Vychádzajúc z ustanovenia § 80 ods. 1 a 2 CSP predpokladom pre vyhoviecie návrhu podľa odseku 1 je preukázanie, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinnosti. Dovolací súd sa oboznámil s obsahom žalobcom predloženej zmluvy a jej dodatkom č. 1 a prílohou č. 1 a dospel k záveru, že žalobca nimi prevod predmetnej pohľadávky na spoločnosť Slovenská konsolidačná bezpečným spôsobom nepreukázal. Z článku I. odsek 1 zmluvy ako aj článku I. odsek 1 dodatku č. 1 k zmluve vyplýva, že zoznam pohľadávok, na ktoré sa táto zmluva vzťahuje je uvedený v prílohe č. 1 tejto zmluvy. Po oboznámení sa s obsahom predložených dokladov dovolací súd dospel k záveru, že niektoré z nich sú nečitateľné, údaje sa týkajú iných, napríklad exekučných konaní vedených proti spoločnosti FLEXOGRAFIK s.r.o. alebo sa nezhodujú s v tabuľke uvedenu výškou pohľadávky proti podstate, prípadne neobsahujú taký spôsob konkretizácie, aby bolo možné dospieť k bezpečnému záveru, že predmetná pohľadávka bola v priebehu konania postúpená na spoločnosť Slovenská konsolidačná a.s. So zreteľom na uvedené dovolací súd návrh žalobcu, aby na jeho miesto do konania vstúpila táto spoločnosť, zamietol.

23. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Z ustanovení § 419 a nasl. CSP, upravujúcich otázku prípustnosti dovolania, je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ustanovení § 420 alebo § 421 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP. Pritom podľa § 440 CSP je dovolací súd dovolacími dôvodmi viazaný.

24. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania predovšetkým z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP je teda nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

25. Pod pojmom nesprávny procesný postup súdu je potrebné rozumiť taký postup súdu v konaní, ktorý je v rozpore so zákonom. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) patrí napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom v materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol rozsudok strane doručený do vlastných rúk a iné.

26. Pre prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania len v tom prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia práva sporovej strany na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

27. V prejednávanej veci dovolateľ tzv. vadu podľa § 420 písm. f/ CSP videl v absencii odôvodnenia, nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia.

28. Dňa 3. decembra 2015 občianskoprávne kolégium NS SR prijalo zjednocujúce stanovisko R 2/2016, ktoré bolo prijaté za účelom odstránenia pretrvávajúcej nejednotnosti súdneho rozhodovania, ktorá sa prejavila v zaujímaní odlišných právnych názorov senátov občianskoprávneho kolégia NS SR pri riešení otázky, či sa nedostatočným odôvodnením rozhodnutia účastníkovi odníma možnosť konať pred súdom, resp. či nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia zakladá procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku. Občianskoprávne kolégium NS SR zaujalo k vyššie nastolenej otázke stanovisko, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku. Aj keď ide o zjednocujúce stanovisko k výkladu ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku, t. j. v zmysle predchádzajúcej procesnej úpravy, v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu prevláda názor, že zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli a závery tohto stanoviska sú aplikovateľné aj pre účely posúdenia prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a uvedené stanovisko je preto aktuálne aj z hľadiska aplikácie ustanovenia § 420 písm. f/ CSP (sp. zn. 1Cdo/228/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/92/2018, 4Cdo/59/2017), pričom aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústavný súd SR“) považuje toto stanovisko za súladné s právnou úpravou obsiahnutou v CSP (I. ÚS 61/2019).

29. Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Odvolací súd zrozumiteľne vysvetlil, z akého dôvodu, v zhode s názorom súdu prvej inštancie, považuje žalobcom uplatnenú pohľadávku na zaplatenie 4.748,12 €, predstavujúcu nezaplatené poistné za mesiac december 2016, za pohľadávku proti podstate v zmysle § 87 ods. 2 písm. k/ ZoKR, ktorá vznikla až po vyhlásení konkurzu na majetok spoločnosti FLEXOGRAFIK, s.r.o. v reštrukturalizácii so sídlom Batizovce, teda prečo pohľadávka žalobcu voči úpadcovi titulom poistného za obdobie 12/2016 napĺňa časové kritérium pohľadávky proti podstate. Odvolací súd zrozumiteľne a logicky vysvetlil, prečo sa povinnosť zamestnávateľa, platiť poistné a stanoviť jeho výšku a odvieť poistné za zamestnanca, viaže nielen na existenciu vzniku a zániku samotného pracovného pomeru ale aj na okolnosti podmieňujúce vznik nároku na mzdu, jej výšku a osobný status zamestnanca ako platiteľa poistného a prečo sa zamestnávateľ nemôže stať dlžníkom poisťovne skôr, než mu vznikne povinnosť zaplatiť a odvieť poistné, teda skôr než sa na základe mesačných výkazov o vyplatených mzdách a výkazov poistného nestane zrejým, za ktorého zamestnanca a v akej výške je zamestnávateľ povinný platiť a odvieť jednotlivé druhy poistného.

30. So zreteľom na uvedené je dovolací súd toho názoru, že nemožno konštatovať, že by rozsudok odvolacieho súdu neobsahoval zásadné vysvetlenie podstatných dôvodov pre jeho rozhodnutie, a že by tak bol naplnený výnimočný predpoklad pre prípustnosť dovolania z dôvodu nepreskúmateľnosti rozhodnutia v zmysle ustálenej judikatúry najvyššieho súdu. Z uvedených dôvodov dovolací súd uzavrel, že prípustnosť dovolania žalovaného podľa § 420 písm. f/ CSP nie je procesné daná.

31. Z obsahu dovolania vyplýva, že jeho prípustnosť vyvodil aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

32. Podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

33. Podľa § 432 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie

spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

34. Podľa § 432 ods. 2 CSP, dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

35. Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska citovaného ustanovenia, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku hmotnoprávnu alebo procesnoprávnu (nie skutkovú), na vyriešení ktorej spočívalo napadnuté rozhodnutie. Právna otázka musí byť označená v dovolaní spôsobom jasným, určitým a zrozumiteľným.

36. Úlohou dovolacieho súdu bolo preto najskôr posúdiť, či ide o otázku, ktorú dovolací súd doposiaľ ešte neriešil. V tomto smere dovolací súd uvádza, že „ustálená rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky“ je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach NS SR, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax, vyjadrenú opakovane vo viacerých, nepublikovaných rozhodnutiach NS SR alebo dokonca aj v jednotlivom, doposiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia NS SR názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu poukazoval na viaceré rozhodnutia, dovolací súd sa však stotožnil s názorom žalovaného, že s ohľadom na žalobcom označené rozhodnutia (predmetom konania nebolo prioritne riešenie totožnej právnej otázky, nejedná sa o rozhodnutie najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho, niektoré z nich sú rozhodnutiami súdov nižších inštancií) nemožno dospieť k záveru, že nastolená právna otázka bola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu už vyriešená. V súvislosti s posúdením prípustnosti dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP poukazuje dovolací súd na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 51/2020 z 9. júna 2020, v ktorom ústavný súd poukazuje na potrebu citlivého prístupu pri posudzovaní, či je dovolací dôvod daný. Nakoľko je dovolaciemu súdu síce známe rozhodnutie NS SR sp. zn. 2MCdo 30/2012 zo 14. augusta 2013, v ktorom dovolací súd rozhodoval na základe mimoriadneho dovolania podaného generálnym prokurátorom, a v ktorom síce dovolací súd vyslovil názor, že sa zamestnávateľ nemôže stať dlžníkom poisťovne skôr, než mu vznikne povinnosť zaplatiť a odviesť poisťné, teda skôr, než sa na základe mesačných výkazov o vyplatených mzdách a výkazov poisťného nestane zrejším, za ktorého zamestnanca a v akej výške je zamestnávateľ povinný platiť a odviesť jednotlivé druhy poisťného, avšak v súvislosti s riešením odlišnej právnej otázky, či pohľadávka oprávneného (Sociálna poisťovňa) je alebo nie je prednostnou pohľadávkou a teda či bolo alebo nebolo potrebné uplatňovať ju do reštrukturalizácie prihláškou, dospel dovolací súd k záveru, že dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je daný, následne skúmal, či je podané dovolanie dôvodné (či je ním skutočne napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočívajúce na nesprávnom právnom posúdení veci).

37. Žalobca za podstatu nesprávnosti právnych záverov odvolacieho súdu považuje to, že odvolací súd nesprávne posúdil časové kritérium pre zaradenie nároku žalobcu titulom poisťného odvádzaného zamestnávateľom za zamestnancov za obdobie mesiaca december 2016 pre jeho zaradenie medzi pohľadávky proti podstate v konkurze vyhlásenom na majetok úpadcu s účinnosťou dňom 11. januára 2017. K dovolateľom vymedzeným právnym otázkam: a) ktorým okamihom (kedy) vzniká pohľadávka Sociálnej poisťovne titulom poisťného odvádzaným zamestnávateľom za zamestnanca za príslušný kalendárny mesiac, b) ktorým okamihom (kedy) vzniká pohľadávka Sociálnej poisťovne titulom poisťného odvádzaného zamestnávateľom za zamestnanca za príslušný kalendárny mesiac z pohľadu insolvenčného konania podľa zákona č. 7/2005 Z.z., c) vznikla pohľadávka žalobcu titulom poisťného odvádzaného zamestnávateľom (úpadcom) za zamestnanca za príslušný kalendárny mesiac (december 2016) pred vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu t. j. pred dňom 11.01.2017, dovolací súd uvádza, že pre právne posúdenie dovolateľom vymedzenej právnej otázky je potrebné vychádzať z ustanovení zákona 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení.

38. Podľa § 20 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom čase, povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti zamestnanca uvedeného v § 4 ods. 1 vzniká odo dňa vzniku právneho vzťahu, ktorý zakladá právo na príjem uvedený v § 3 ods. 1 písm. a/ a ods. 2 a 3, a zaniká dňom zániku tohto právneho vzťahu.

39. Podľa § 142 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., poistné sa platí na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici za kalendárny mesiac pozadu, ak tento zákon neustanovuje inak.

40. Podľa § 141 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. za zamestnanca odvádza poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti zamestnávateľ. Zamestnávateľ vykoná zrážku poistného na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti, ktoré je povinný platiť zamestnanec.

41. Podľa § 142 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., ak poistencovi trvalo poistenie len časť kalendárneho mesiaca, poistné sa platí len za túto časť.

42. Podľa § 143 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., poistné, ktoré platí a odvádza zamestnávateľ, je splatné v deň určený na výplatu príjmov, ktoré sú vymeriavacím základom zamestnanca. Ak je výplata týchto príjmov pre jednotlivé organizačné útvary zamestnávateľa rozložená na rôzne dni, poistné je splatné v deň poslednej výplaty príjmov zúčtovaných za príslušný kalendárny mesiac. Ak nie je taký deň určený, poistné je splatné v posledný deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, za ktorý sa platí poistné. Ak deň splatnosti poistného prípadne na sobotu a na deň pracovného pokoja, poistné je splatné v najbližší nasledujúci pracovný deň.

43. Podľa § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., Sociálna poisťovňa predpíše poistné fyzickej osobe alebo právnickej osobe povinnej odvádzať poistné, ak táto osoba neodviedla poistné vôbec alebo ak ho odviedla v nesprávnej sume. Ak suma dlžného poistného v úhrne je nižšia ako 3,32 eura, Sociálna poisťovňa dlžnú sumu nepredpíše.

44. Podľa § 144 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., ak zamestnávateľ na výzvu Sociálnej poisťovne nepredloží podklady potrebné na zistenie správnej sumy poistného, Sociálna poisťovňa môže predpísať poistné na základe dokladov zamestnávateľa za predchádzajúce obdobie alebo na základe podkladov iného zamestnávateľa s činnosťou obdobného charakteru. Druhá veta odseku 1 platí rovnako.

45. Podľa § 231 ods. 1 písm. f/ zák. č. 461/2003 Z.z. zamestnávateľ je povinný predkladať podľa bodu 1 pobočke výkaz poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac v lehote splatnosti ním odvádzaného poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie s uvedením dňa, ktorý je určený na výplatu príjmov, ktoré sú vymeriavacím základom zamestnanca, v členení na jednotlivých zamestnancov a na nemocenské poistenie, starobné poistenie a starobné dôchodkové sporenie, invalidné poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie, poistenie v nezamestnanosti a rezervný fond solidarity a predkladať na výzvu organizačnej zložky Sociálnej poisťovne podklady na zistenie správnej sumy poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, s určením fyzickej osoby, ktorá plní povinnosti voči Sociálnej poisťovni a podľa bodu 2 opravný výkaz poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac, ak zistí, že vo

výkaze podľa prvého bodu uviedol nesprávne údaje, najneskôr do právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo predpísané dlžné poistné na základe výkazu podľa prvého bodu.

46. Vychádzajúc z § 143 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. poistné, ktoré platí a odvádza zamestnávateľ je splatné v zásade v deň určený na výplatu príjmov, ktoré sú vymeriavacím základom zamestnanca. V prejednávanej právnej veci z obsahu spisu vyplýva skutočnosť, ktorá nebola medzi účastníkmi sporná, že si zamestnávateľ (úpadca) určil deň splatnosti poistného na 15 deň v mesiaci a keďže 15. január 2017 pripadol na deň pracovného pokoja, splatnosť poistného na 12/2016 sa presunula na najbližší pracovný deň, teda na 16. január 2017. Zamestnávateľ (úpadca) sa nemôže stať dlžníkom poisťovne skôr, než mu vznikne povinnosť zaplatiť a odvieť poistné, teda pred ním určeným dňom na výplatu príjmov, ktorým bol v prejednávanej právnej veci 16. január 2017, čo bolo po dni, kedy nastali účinky vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu spoločnosti FLEXOGRAFIK s.r.o. v reštrukturalizácii so sídlom Batizovce. Dovolateľ poukazoval na ustanovenie § 120 ods. 2 ZoKR v znení zák. č. 377/2016 Z.z., podľa ktorého sa vznikom pohľadávky z verejnoprávneho vzťahu rozumie okamih, keď bol dlžník prvý krát oprávnený plniť takúto pohľadávku. Dovolací súd, napriek tomu, že sa stotožnil s námietkou žalobcu, že sa uvedené ustanovenie týka jednak reštrukturalizačného konania a aj vzhľadom na jeho účinnosť až od 1. marca 2017 sa netýka predmetného konania, je toho názoru, že ani ak by bolo toto ustanovenie aplikovateľné na daný prípad, dlžník, ktorým je zamestnávateľ, ktorý podľa § 141 ods. 2 ZoSP odvádza poistné za zamestnanca a vykonáva zo mzdy zamestnanca zákonom predpísané zrážky na jednotlivé zákonom stanovené druhy poistenia, ak je ich zamestnanec povinný platiť, by nebol oprávnený vykonať zrážku a odvieť poistné, teda plniť poisťovni pred dňom uvedeným v § 143 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. Vychádzajúc z uvedeného, podľa názoru dovolacieho súdu pohľadávka vznikla žalobcovi v deň určený úpadcom na výplatu príjmov, teda v danom prípade 16. januára 2017, teda po dni vyhlásenia konkurzu, z dôvodu ktorého sa dovolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu, že pohľadávka žalobcu je v zmysle § 87 ods. 2 písm. k/ ZoKR pohľadávkou proti podstate. V tento deň bol zamestnávateľ (úpadca) povinný podľa § 231 ods. 1 písm. f/ zák. č. 461/2003 Z.z. predložiť poisťovni aj výkaz poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac. Následne pre riadne uplatnenie pohľadávky je nepochybne nevyhnutné určenie jej výšky. Podkladom pre vyčíslenie presnej sumy je práve tento výkaz. Dovolací súd sa nestotožnil s argumentáciou dovolateľa, že Sociálna poisťovňa mohla predpísať poistné na základe dokladov zamestnávateľa za predchádzajúce obdobie alebo na základe podkladov iného zamestnávateľa s činnosťou obdobného charakteru. Dovolací súd poukazuje na § 144 ods. 2 ZoSP, podľa ktorého je Sociálna poisťovňa oprávnená postupovať týmto spôsobom v prípade, že zamestnávateľ ani na jej výzvu nepredloží podklady potrebné na zistenie správnej sumy poistného, o prípad ktorý sa v prejednávanej veci nejedná, nakoľko v konaní medzi účastníkmi nebolo sporné, že zamestnávateľ (úpadca) Sociálnej poisťovni mesačný výkaz dňa 18. januára 2017 resp. opravný dňa 9. februára 2017 predložil. Podľa názoru dovolacieho súdu preto nebol daný dôvod pre postup podľa § 144 ods. 2 ZoSP. Až predložením mesačného výkazu poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie mala poisťovňa vedomosť o výške pohľadávky a mohla si tak uplatniť od platiť konkrétne plnenie.

47. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolateľ neopodstatnene tvrdí, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a preto nedôvodné dovolanie žalovaného podľa § 448 CSP zamietol.

48. Žalobca bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol mu nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov konania rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

49. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.